

Zahrada je taky třída: standardy školních zahrad

Standardy zahrad pro zřizovatele

Zahrada mateřské školy není jen venkovní prostor pro hraní a pohyb. Je součástí vzdělávacího prostředí, veřejné infrastruktury a každodenního života obce. Aby dobře sloužila dětem i pedagogům, potřebuje promyšlený návrh, dlouhodobé plánování, odpovídající financování a následnou péči.

Dotazníkové šetření realizované ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR ukazuje, že význam školních zahrad je vnímán pozitivně, ale jejich dlouhodobý rozvoj naráží na nedostatky v plánování, spolupráci i financování.

Co ukázalo dotazníkové šetření?

- 61,6 % respondentů považuje zahradu za stejně důležitou jako interiér mateřské školy.
- 21,4 % uvádí, že spolupráce s architekty není standardem.
- 36,2 % postrádá dlouhodobý plán rozvoje zahrady na 5–10 let.
- 60,1 % uvádí, že investice jsou omezené, pokud nejsou k dispozici dotace.

Co je důležité pro zřizovatele?

1. Stanovit cíle a dlouhodobý plán

Ujasnit si, jak má zahrada sloužit dětem a mateřské škole, a plánovat její rozvoj v horizontu několika let. Zahrada by neměla být řešena pouze jako jednorázový projekt.

2. Připravit kvalitní zadání

Propojit potřeby vedení a pedagogů mateřské školy s odborným pohledem architekta. Zohlednit bezpečnost, přístupnost, provozní podmínky i charakter konkrétního místa.

3. Plánovat financování v souvislostech

Počítat nejen s náklady na projekt a realizaci, ale také s následným provozem, údržbou a postupným rozvojem zahrady. Dotace mohou být důležitým zdrojem, neměly by však být jediným předpokladem pro plánování potřebných investic.

4. Zajistit dlouhodobou péči

Jasně nastavit odpovědnost za správu a údržbu zahrady a zohlednit její budoucí provozní náklady už při přípravě projektu.

Proč na tom záleží?

Dobře navržená zahrada může rozšiřovat možnosti předškolního vzdělávání, podporovat pohyb, samostatnost a spolupráci dětí i jejich vztah k přírodě. Vhodná řešení mohou přispívat také k lepšímu hospodaření s dešťovou vodou, vytváření stínu a zmírňování dopadů horka.

Jakou roli má obec?

Obec jako zřizovatel vytváří podmínky pro kvalitní a dlouhodobě udržitelnou zahradu. Rozhoduje o zadání a financování investice, koordinuje potřebnou spolupráci a odpovídá za správu svého majetku.

Standards zahrad pomáhají obcím a městům proměnit význam školních zahrad v konkrétní kroky: od kvalitního zadání přes dlouhodobé plánování až po odpovědnou péči.

Svaz měst a obcí České republiky podporuje systémový přístup k plánování, realizaci a dlouhodobé péči o zahrady mateřských škol.

Autorky dokumentu

Na tvorbě dokumentu se podílely: Radka Vladyková (Svaz měst a obcí ČR), Martina Čermáková (MŠ Mnichovice), Ivana Procházková (Nadace Karel Komárek Family Foundation) a Ludmila Třeštíková (MŠMT).

